

Bruksela, 02/12/2021

Wystąpienie Agnieszki Spirydowicz, prezes Zgorzeleckiego Klastra Rozwoju OZE i Efektywności Energetycznej (ZKlaster), przed Komisją Petycji Parlamentu Europejskiego, w sprawie Petycji Turów

Szanowni Państwo,

W czerwcu 2020 Stowarzyszenie Rozwoju Innowacyjności Energetycznej w Zgorzelcu, działając w słusznej intencji, koordynowało zebranie 27 000 podpisów w sprawie sprzeciwu wobec natychmiastowego zamknięcia Kopalni Węgla Brunatnego w Turowie (Polska). Składając petycję wyraziliśmy obawy mieszkańców przygranicznych regionów Polski, Republiki Czeskiej i Niemiec, w związku z natychmiastowym zamknięciem kompleksu górniczo-energetycznego w Turowie.

Odpowiedź Komisji otrzymana 23 marca 2021 r. naszym zdaniem nie wyczerpuje środków jakie powinna podjąć Komisja w celu zażegnania konfliktu dotyczącego kopalni Turów. Spór z Czechami przed TSUE, jak zauważyła komisja, dotyczy zgodności przedłużenia koncesji na wydobycie z prawem UE, w zakresie ochrony środowiska (dyrektywą w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) , dyrektywą w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko , dyrektywą w sprawie swobody dostępu do informacji oraz ramową dyrektywą wodną). Bez względu na rozstrzygnięcie tego sporu pozostaje problem opłacalności produkcji elektrycznej w elektrowni Turów, w wyniku wzrostu cen EU ETS oraz realizacji polityki Fit for 55. Z drugiej jednak strony, ze względu na bezpieczeństwo energetyczne połączonych systemów energetycznych Polski i UE, nie można kompleksu energetycznego Turów zamknąć natychmiast. .

W naszym przekonaniu dzięki staraniu lokalnych społeczności, przy poparciu Komisji, można wdrożyć przygotowany już plan transformacji zagłębia węgla brunatnego, obejmujący obszar Turowa. Należy również rozpocząć transformację pobliskich regionów węglowych w Saksonii i Czechach. Tylko wtedy można będzie mówić o sprawiedliwej transformacji, a nie transformacji, na której jedni zyskują kosztem innych.

Strategię transformacji, o której mówię, przygotował Komitet Transformacji Regionu Turoszowskiego wraz z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego. Została ona przekazana polskiej Radzie Ministrów i usójniona z założeniami Komisji Europejskiej.

Inicjatorem i koordynatorem Strategii był Zgorzelecki Klaster Rozwoju OZE i Efektywności Energetycznej, a towarzyszyli mu członkowie Komitetu Transformacji Regionu Turoszowskiego – władze samorządowe

Powiatu Zgorzeleckiego oraz gminy z tego obszaru (Zgorzelec, Bogatynia, Sulików, Węgliniec, Pieńsk i Zawidów).

W skład szerokiego zespołu weszli przedstawiciele lokalnych samorządów, NGOs, eksperci oraz reprezentanci środowisk gospodarczych, naukowych, przedstawiciele Banku Gospodarstwa Krajowego. **W pracach uczestniczyli także przedstawiciele kopalni elektrowni Turów.**

Kompleks Turoszowski razem z przylegającymi zagłębiami węgla brunatnego czeskim i niemieckim, powinien zatem stać się centrum transformacji energetycznej wyznaczającym kierunek europejskiej gospodarki wodorowej (opartej o zieloną energię), generującej tysiące nowych miejsc pracy. Należy podkreślić, że Polska, a szczególnie region Dolnego Śląska, przejawia szereg inicjatyw w tym kierunku. Jako przykład można podać porozumienie Dolnośląska Dolina Wodorowa, która formułuje śmiałe plany związane z nowym uniwersalnym nośnikiem energii jakim jest wodór. Ze szczególnym uwzględnieniem koncepcji wodorowej autostrady energetycznej, która dzięki lokalizacji naszego regionu będzie miała duże znaczenie dla Europy Środkowej. Wodór jako pierwiastek życia nada nowy wymiar działaniom transformacyjnym.

Chciałabym w imieniu mojego stowarzyszenia ZKlaster przedstawić inicjatywy na rzecz budowy gospodarki neutralnie klimatycznej, które powinny moim zdaniem znaleźć wsparcie Komisji.

- 1) Już w przyszłym tygodniu, w Zgorzelcu, organizujemy konferencję międzynarodową, z siecią Fraunhofera z Górlitz, w zakresie koncepcji rozwoju gospodarki wodorowej,
- 2) Przygotowujemy aplikację do programu Life, którego zakres obejmuje działania na rzecz stworzenia Centrum Edukacyjnego dla kadr gospodarki neutralnej klimatycznie,
- 3) Przygotowujemy również aplikację do programu Life, którego zakres obejmuje działania na rzecz tworzenia społeczności energetycznych,
- 4) Przygotowaliśmy w konsorcjum z Politechniką Wrocławską i innymi partnerami trzy aplikacje do polskiego programu Gospostrateg - NCBiR: System zarządzania kluczowymi innowacjami w zakresie technologii wodorowych, Ekosystemowy model konwersji przemysłu w kierunku wodorowego łańcucha dostaw dla Morskiej Energetyki Wiatrowej (MEW), Strategia rozwoju przemysłu fotowoltaicznego w Polsce do 2030 roku wraz programem wykonawczym na rzecz zwiększenia udziału krajowych podmiotów w łańcuchu dostaw.
- 5) Jesteśmy aktywni w obszarze projektów B+R do NCBiR; przygotowujemy w konsorcjum trzy aplikacje dotyczące: mikrosieci, magazynów i recyklingu łopat wirników elektrowni wiatrowych,

Pokazuję tylko przykładowe aktywności naszego regionu bazującego w dużej mierze na pracy wolontariuszy i prywatnym kapitale inwestycyjnym. W regionie dzięki naszemu działaniu powstało już ok 100 MW OZE, o wartości inwestycji ok. 70 mln Eur. Część tej generacji jest oddawana do systemu

wewnątrz kompleksu Turów. Stworzyliśmy kreatywne środowisko, które wychodzi naprzeciw najważniejszym wyzwaniom naszych czasów.

Ubolewamy, że duże instytucje dysponujące miliardowymi budżetami tkwią na pozycjach starych zasiedziałych operatorów i opóźniają konieczną transformację energetyczną. To oni niestety inspirują polityków i wzbudzają niezdrowe emocje, których jedynym efektem jest utrzymywanie na wysokim poziomie słupków poparcia społecznego. Ta krótkowzroczna populistyczna polityka ma oczywiste następstwa w postaci budowania fałszywej świadomości i przekonywania dużych grup społecznych, co do konieczności trwania w skansenie energetyki opartej na węglu. To droga donikąd, więc wzywam Komisję do intensywniejszego wsparcia działań podmiotów działających na rzecz budowania gospodarki neutralnej klimatycznie.

Fałszywa alternatywa mówiąca o natychmiastowym zamknięciu kopalni lub jej trwaniu do 2044 roku jest socjotechnicznym zabiegiem nakierowanym na podgrzewanie konfliktu politycznego o ponadnarodowym znaczeniu. Jest to powtarzanie starych błędów. Jako przedstawiciele lokalnej społeczności, jesteśmy zdania, że jedyny rzeczywisty dylemat dotyczy tempa zmian. Rok 2030 wydaje się rozsądną propozycją, która jest do zaakceptowania przez mieszkańców powiatu zgorzeleckiego i pracowników kompleksu Turów, pod warunkiem przedstawienia racjonalnego planu na przyszłość. Komitet Transformacji Regionu Turoszowskiego dopracowuje szczegóły strategii nastawionej na rozwój Turowa jako hubu wodorowego, wokół którego rozkwitnie przemysł chemiczny. Komisja musi stymulować procesy przejścia do fazy intensywnego tworzenia nowej przestrzeni gospodarczej. Zasoby ludzkie zamrożone w strukturach zasiedziałych operatorów muszą być uwolnione. **To właśnie pracownicy Turowa są jednym z największych atutów w strategii transformacji naszego regionu.** Możemy czerpać z przykładu Konina w Województwie Wielkopolskim. Wizja jest jasna, to jest Green Deal i nie ma innej drogi.

Sama transformacja kompleksów energetycznych do nowej generacji wodorowej energii, jednak nie spełni wszystkich oczekiwań, zwłaszcza tych dotyczących nowych miejsc pracy. Konieczne jest powołanie do życia organizacji zarządzającej regionalnym ekosystemem technologii wodorowych, która będzie budowała cały łańcuch wartości dodanej nowego sektora syntezy chemii opartej o zielony wodór i wykorzystujący zdobycze gospodarki cyfrowej w zakresie poszukiwania nowych produktów biotechnologicznych za pomocą sztucznej inteligencji. Taki międzynarodowy Hub management mogłaby podjąć rywalizację na rynkach globalnych w zakresie chemii wodorowej.

Chciałbym przywołać na koniec oficjalne dokumenty KE:

W Sprawozdaniu na temat stanu unii energetycznej na 2020 r. na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, Bruksela, dnia 14.10.2020 r. COM(2020) 950 final mówi się, że „ Liczba bezpośrednich miejsc pracy w dziedzinie efektywności energetycznej stale rosła z 244 000 w 2000 r. do 964 000 w 2017 r., w tempie szybszym niż

w pozostałych sektorach gospodarki, a ich średni roczny wzrost wyniósł **17,4 %** – w czasie, gdy reszta gospodarki odnotowała średni roczny wzrost na poziomie 0,5 %”.

*W DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council, Regulation (EU) 2018/1999 of the European Parliament and of the Council and Directive 98/70/EC of the European Parliament and of the Council as regards the promotion of energy from renewable sources, and repealing Council Directive (EU) 2015/652, Brussels, 14.7.2021 COM(2021) 557 final 2021/0218 (COD) pisze się, że “Każde euro zainwestowane w energię odnawialną przyczynia się do utworzenia niemal o **70 %** więcej miejsc pracy niż analogiczna kwota zainwestowana w paliwa kopalne, przy czym sektor energii fotowoltaicznej tworzy ponad dwa razy więcej miejsc pracy na jednostkę produkcji energii elektrycznej w porównaniu z węglem lub gazem ziemnym”.*

Na dzień dzisiejszy region jest wykluczony ze wsparcia transformacyjnego poprzez utajnienie daty rozpoczęcia wygaszania kompleksu energetycznego Turów przez właściciela, czyli PGE. Nie znamy daty, w związku z tym nie umiemy określić tempa transformacji i przygotować do niej lokalnej społeczności. Ta niepewność wyrażona jest w złożonej do Państwa petycji z czerwca 2020 podpisanej przez 27 tys osób. Społeczeństwo nie jest przeciw green deal, oze i zmianom systemowym. Jest przeciwne brakowi perspektywy przyszłości dla regionu. W związku z obecną sytuacją nałożenie kar nie rozwiązuje problemu transformacji naszego regionu, a pogłębia koszty funkcjonowania obecnej struktury odbierając potencjalne finansowanie działaniom transformacyjnym. Działaniom na które potrzebujemy czasu, a wartość której nie kupimy za żadne pieniądze to właśnie czas.

Wszyscy na około KE, władze Polskie i PGE wydają pieniądze – nowy blok ok 1 mld eur, potencjalna ugoda z Czechami ok 50 mln EUR, kara naliczona przez TSUE to już ok 25 mln EUR, nieznanne, zaniechane koszty w kompleksie. Mówimy o wydanych pieniądzach na poziomie ponad 1 mld EUR. Cały Dolny Śląsk ma dostać 556 mln EUR z FST, a w ciągu ostatnich lat wydano i chce się wydać znacznie wyższe środki na spory i inwestycje w odchodzące technologie. Opamiętajmy się czy spory polityczno – ideologiczne mają mieć wyższość nad dobrem lokalnej społeczności.

Dziękuję za uwagę

Agnieszka Spirydowicz

Ladies and gentlemen,

In June 2020, the Association for the Development of Energy Innovation in Zgorzelec, acting with the right intention, coordinated the collection of 27,000 signatures on the opposition to the immediate closure of the Brown Coal Mine in Turów (Poland). By submitting the petition, we expressed the concerns of the inhabitants of the border regions of Poland, the Czech Republic and Germany regarding the immediate closure of the mining and energy complex in Turów.

In our opinion, the Commission's reply, received on 23 March 2021, does not exhaust the measures that the Commission should take to resolve the conflict over the Turów mine. The dispute with the Czech Republic in front of the Court of Justice of the EU, as the committee noted, concerns the compliance of the extension of the mining concession with EU law, in terms of environmental protection (the Environmental Impact Assessment (EIA) Directive, the Strategic Environmental Assessment Directive, the Freedom of Access for information Directive and the Water Framework Directive). Regardless of the resolution of this dispute, the problem of the profitability of electricity production at the Turów power plant remains, due to the increase in EU ETS prices and the implementation of the Fit for 55 policy. On the other hand, however, due to the energy security of the combined energy systems of Poland and the EU, the Turów energy complex cannot be closed immediately.

In our opinion, thanks to the efforts of local communities, with the support of the Commission, it is possible to implement the already prepared plan for the transformation of the lignite basin, covering the area of turow. The transformation of the nearby coal regions in Saxony and the Czech Republic should also begin. Only then will it be possible to speak of a just transition, not a transition that brings benefits to some at the expense of the others.

The transformation strategy I am talking about was prepared by the Committee for the Transformation of the Turoszów Region together with the Marshal's Office of the Lower Silesian Voivodeship. It was submitted to the Polish Council of Ministers and made consistent with the assumptions of the European Commission.

The initiator and coordinator of the Strategy was the Zgorzelec Renewable Energy Development and Energy Efficiency Cluster, and was accompanied by members of the Turoszów Region Transformation Committee - local government authorities of the Zgorzelec County and municipalities from this area (Zgorzelec, Bogatynia, Sulików, Węglińiec, Pieńsk and Zawidów).

The wide team included representatives of local governments, NGOs, experts and representatives of economic and scientific circles, representatives of Bank Gospodarstwa Krajowego. Representatives of the Turów mine also participated in the works.

The Turoszów complex, together with the adjacent Czech and German lignite basins, should therefore become the center of energy transformation, setting the direction of the European hydrogen economy (based on green energy), generating thousands of new jobs. It should be emphasized that Poland, and especially the Lower Silesia region, shows a number of initiatives in this direction. An example is the agreement of the Lower Silesian Hydrogen Valley, which formulates bold plans for a new universal energy carrier, which is hydrogen. With particular emphasis on the concept of the hydrogen energy highway, which, thanks to the location of our region, will be of great importance for Central Europe. Hydrogen as the element of life will bring a new dimension to transformational activities.

On behalf of my association ZKlaster, I would like to present initiatives to build a climate-neutral economy, which, in my opinion, should be supported by the Commission.

- 1) Already next week, in Zgorzelec, we are organizing an international conference, with the Fraunhofer institute from Gorlitz, on the concept of hydrogen economy development,
- 2) We are preparing an application for the Life+ program, the scope of which includes activities aimed at creating an Educational Center for human resources for a climate-neutral economy,
- 3) We are also preparing an application for the Life+ program, the scope of which includes activities aimed at creating energy communities,
- 4) In a consortium with Wrocław University of Science and Technology and other partners, we have prepared three applications for the Polish Gospostrateg program - NCBiR: Management system for key innovations in the field of hydrogen technologies, Ecosystem model of industry conversion towards a hydrogen supply chain for Offshore Wind Energy (OWE), Strategy for the development of the photovoltaic industry in Poland until 2030, along with an executive program to increase the share of domestic entities in the supply chain.
- 5) We are active in the area of R&D projects for the National Center for Research and Development; we prepare three applications in the consortium: microgrids, storage and recycling of wind turbine rotor blades,

I only show examples of the activities of our region based largely on the work of volunteers and private investment capital. Thanks to our operation, about 100 MW of renewable energy have already been created in the region, with an investment value of about 70 EUR million. Part of this generation is

delivered to the system inside the Turów complex. We have created a creative environment that meets the most important challenges of our time.

We regret that large institutions with billions in budgets are stuck in the positions of old incumbents and are delaying the necessary energy transition. Unfortunately, they inspire politicians and arouse unhealthy emotions, the only effect of which is to keep the bars of social support at a high level. This short-sighted populist policy has the obvious consequences of building a false awareness and persuading large social groups of the necessity of staying in the coal-based energy museum. This is a road to nowhere, so I call on the Commission to intensify its support for the activities of entities working to build a climate-neutral economy.

The false alternative shown in media of the immediate closure of the mine or its continuation by 2044 is a socio-technical procedure aimed at heating up a political conflict of trans national importance. It is repeating old mistakes. As representatives of the local community, we believe that the only real dilemma is the pace of change. The year 2030 seems to be a reasonable proposal that is acceptable to the inhabitants of the Zgorzelec district and the employees of the Turów complex, provided that a rational plan for the future is presented. The Committee for Transformation of the Turoszów Region is fine-tuning the details of the strategy focused on the development of Turów as a hydrogen hub around which the chemical industry. The Commission must stimulate the transition to the phase of intensive creation of a new economic space. Human resources frozen in the structures of incumbent operators must be released. It is the employees of Turow who are one of the greatest assets in the transformation strategy of our region. We can draw from the example of Konin in the Greater Poland Voivodeship.

The vision is clear, this is the Green Deal and there is no other way.

The mere transformation of energy complexes into a new generation of hydrogen energy, however, will not meet all expectations, especially those regarding new jobs. It is necessary to establish an organization managing the regional ecosystem of hydrogen technologies, which will build the entire value chain of the new sector of green hydrogen-based chemistry synthesis and using the achievements of the digital economy in the search for new biotechnology products using artificial intelligence. Such an international hub management could compete on global markets in the field of hydrogen chemistry.

Finally, I would like to mention the official documents of the European Commission:

The State of the Energy Union 2020 Report under Regulation (EU) 2018/1999 on the Governance of the Energy Union and Climate Action, Brussels, 14/10/2020 COM (2020) 950 final says that " Direct jobs in the field of energy efficiency grew steadily from 244,000 in 2000 to 964,000 in 2017, at a faster pace than in the rest of the economy, with an average annual growth of 17.4%, while the rest the economy has experienced an average annual growth of 0.5% ".

W DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

amending Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council, Regulation (EU) 2018/1999 of the European Parliament and of the Council and Directive 98/70 / EC of the European Parliament and of the Council as regards the promotion of energy from renewable sources, and repealing Council Directive (EU) 2015/652, Brussels, 14.7.2021 COM (2021) 557 final 2021/0218 (COD) says that " Every euro invested in renewable energy creates almost 70% more jobs than the corresponding amount invested in fossil fuels, with the PV sector creating more than twice as many jobs per unit of electricity production as compared to coal or natural gas " .

As of today, the region is excluded from transformational support by keeping secret the date of the start of the shutdown of the Turów energy complex by the owner, i.e. PGE, secret. We do not know the date, therefore we are unable to determine the pace of transformation and prepare the local community for it. This uncertainty is expressed in the petition submitted to you in June 2020, signed by 27,000 people. Society is not against green deal, oze and systemic changes. She is against the lack of future prospects for the region. Due to the current situation, the imposition of penalties does not solve the problem of the transformation of our region, but increases the operating costs of the current structure, taking away potential funding from transformation activities. Activities for which we need time, and the value that we will not buy for any money is precisely time.

Everyone around the European Commission, the Polish authorities and PGE spend money - a new block of approx. 1 EUR billion, potential settlement with the Czech Republic approx. EUR 50 million, the penalty imposed by the CJEU is already around EUR 25 million, unknown, abandoned costs in the complex. We are talking about the money spent on the level of more than EUR 1 billion. The whole of Lower Silesia is to get EUR 556 million from the FST, and in recent years much higher funds have been spent and are willing to spend on disputes and investments in outgoing technologies. Let's remember whether the political and ideological disputes are to take precedence over the good of the local community.